

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
İkili Siyasi İőler ve Denizcilik-Havacılık-Hudut Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Sayı : Z-21252218-520.50-32213708
Konu : Soru Önergesi / Sayın Arslan
KabukcuoĐlu

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

Eskiőehir Milletvekili Dr. Sayın Arslan KabukcuoĐlu'nun 7/38384 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı iliőikte sunulmuőtur.

Saygılarımla arzederim.

Mevl¼t ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 2 sayfa

**ESKİŐEHİR MİLLETVEKİLİ DR. SAYIN ARSLAN KABUKCUOĐLU'NUN 7/38384
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT**

SORU

Lozan Barış Antlaşması'nın 13. Maddesine baktığımızda Barışın korunmasını sağlamak amacı ile, Yunan Hükümeti'nin Midilli, Sakız, Sisam ve Nikarya Adalarında saygı göstermeyi yükümlendiği önlemler yer almaktadır. Bu önlemler řu şekilde sayılmıştır: bu adalarda hiçbir deniz üssü ve hiçbir istihkam kurulmayacaktır, Yunan savaş uçakları ve öteki hava araçlarının Anadolu kıyısındaki topraklar üzerinde uçması yasaklanacaktır. Söz konusu adalarda Yunan Silahlı Kuvvetleri silah altına alınıp yerinde eğitilebilecek olan normal askersel birlikle ve tüm Yunanistan topraklarındaki jandarma ve polis sayısı ile orantılı olacak bir jandarma ve polis örgütü ile sınırlı kalacaktır. Lozan Barış Antlaşması'ndan da anlaşıldığı gibi Midilli, Sakız, Sisam adaları başta olmak üzere 23 ada gayri askeri statüdedir.

17 Aralık 2020 tarihinde Yunanistan haber ajanslarının Yunanistan Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı 79. Zırhlı Tugayı Sisam Adası'nda kara tatbikatı gerçekleştirdiğini duyurmuştur. Yukarıda da belirtildiği gibi bu ada Lozan Barış Antlaşması'na göre gayri askeri statüde yer alan adalardan biridir.

Daha önce de, gayri askeri statüde bulunan İpsara, Sakız ve Sisam adaları etrafında askeri tatbikat yapmak isteyen Yunanistan, 30 Nisan ve 15 Mayıs'ta yayınlanan iki ayrı Navtex ile uyarılmış, Türk Deniz Kuvvetleri Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı (SHOD) İzmir İstasyonu'ndan yayınlanan Navtex'lerde Lozan Antlaşmasına gönderme yapılarak řu ifadelere yer vermişti: "İpsara Adası'nın 1923 Lozan Barış Antlaşması ile belirlenen gayri askeri statüsü ihlal edilmiştir. Uluslararası hukuk kuralları gereği gayri askeri statüdeki adanın askeri maksatlı kullanımı kabul edilemez. Sakız ve Sisam adalarının 1923 Lozan Barış antlaşması ile belirlenen gayri askeri statüsü ihlal edilmiştir.

TSK'nın ilk kez Lozan vurgulu bir bildirim yayınladığını belirten uzmanlar, Yunanistan'ın Navtex sonrası tatbikatları iptal ettiğine dikkat çekmiştir. ÖrneĐin, Akdeniz Üniversitesi İİBF Uİ Devletler Hukuku Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Emete Gözügüzelli, Lozan vurgulu bir bildirimin ilk kez yayımlandığına dikkat çekerek bunun önemli bir adım olduğunu vurguladı. Gözügüzelli, "Türkiye'nin yayınlamış olduğu bu Navtex ile birlikte İpsara, Sakız ve Sisam adalarının belirlenen gayri askeri statüsünün ihlaliyle ilgili ilk kez bir bildirim yapıldı. Türkiye'nin yayınladığı Sakız ve Sisam adalarındaki gayri askeri statünün ihlal edildiğine dair yayınladığı mesaj uluslararası hukuka uygundur. Yunanistan Genelkurmay Başkanlığı'nın koronavirüs salgınına bahane ederek Fırtına-20 çok boyutlu tatbikatını ertelediğini bazı kaynaklardan görmekteyiz. Türkiye burada çok önemli bir başarı elde etti. Yayınladığı Navtex ile bölgesel üstünlüğünü teyit etti" şeklinde bir açıklama yapmıştır.

(<https://www.yenicaggazetesi.com.tr/tskdan-yunanistana-geri-adim-attiran-ada-hamlesi-279713h.htm>)

Bu bağlamda,

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
(32213708 sayılı yazının ekidir)

1. Yunanistan hükümetinin önergemizin verildiği tarihten önce askeri tatbikat yaptığına dair iddialar doğru mudur?
2. Eğer bu iddialar doğruysa, Türkiye Cumhuriyeti bu tatbikata karşı nasıl bir davranış sergilemiştir? Yunanistan hükümetine bir uyarıda bulunulmuş, nota verilmiş midir?
3. Lozan Barış Antlaşması'na göre gayri resmi askeri statüde yer alan adaların kaç, Yunanistan tarafından kolluk kuvvetleri haricinde askerileştirilmiş, silahlandırılmış, tahkimat yapılmış ve tatbikatlar icra edilmiştir.
4. Eğer Yunanistan'ın bu adaları silahlandırıldığına dair iddialar doğru değilse, Türk Toplumunu bu konuda bilgilendirici ve aydınlatıcı açıklamalar yapmayı düşünüyor musunuz?
5. Mensubu olduğunuz Ak Parti'nin 2002 yılında iktidara gelmesinin ardından, Yunanistan'ın gayri resmi askeri statüdeki adalar konusunda, Lozan Barış Antlaşmasına ters düşen hamleleriyle ilgili Uluslararası Hukuk alanında ve Uluslararası Örgütler içerisinde bugüne kadar hangi çalışmalar yürütölmüştür?

YANIT

Ölkemiz, 1923 Lozan ve 1947 Paris Barış Anlaşmasına göre silahsızlandırılmış statüde bulunan adaları uluslararası antlaşmalar hilafına 1960'lerden bu yana silahlandıran Yunanistan'ın sözkonusu tutumuna başından beri kategorik olarak karşı çıkmaktadır. Bu çerçevede, sorunuzda kayıtlı olan Sisam, Sakız ve İpsara adaları dâhil olmak üzere uluslararası antlaşmalarca silahsızlandırılmış statüde bulunan adalara ilişkin ihlaller ölkemizce ikili düzeyde ve uluslararası kuruluşlarda yapılan girişimlerle güçlü ifadelerle protesto edilmektedir. Benzer şekilde, üçüncü ölkeler tarafından gerçekleştirilen ihlaller konusunda da girişimler yapılmaktadır. Konu, ilgili uluslararası platformlarda da gündeme getirilmekte, adaların uluslararası hukuk hilafına silahlandırılmasının dmeşrulaştırılma çabalarına kararlılıkla engel olunmaktadır.